GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 3

W Niedzielę Dnia 10 Stycznia 1808.

Z Wiednia d. 2. Stycznia.

J. C. K. Apostolska Mość raczył przez własnoręczne pismo do W. Kanclerza Hrabiego Ugarte, Koncepistę rady stanu, Nadwornego sekretarza Leopolda Welzl, w nadgrodę iego znakomitych zasług wynieść nayłaskawiey do godności szlachectwa.

Dotychczasowego przełożonego C. K. dyrekcyi tabaczki i stępla, Rządowego radcę Fischera, i rządowych radcow Hönigsberg i Lilienbrun, tudzież Adjunkta dyrekcyi i C. K. Radcę Hönigsberg, raczył J. C. K. Mość pensyą wysłużoną udarować, i oraz postanowić, aby interessa wspomnioney dyrekcyi odbywał na przyszłość dyrektor w stopniu C. K. rządowego niższey Austryi Radcy, wraz z pięciu Adjunktami w stopniu C. K. Radcow. Dyrektorem raczył J. C. K. Mość mianować dotychczasowego Radcę i Administratora tabaczki Lenk; pierwszym adjunktem dotychczasowego dyrekcyi Sekretarza Kette, drugim rachunkowego Radcę Hauera, a trzecim dotychczasowego officyalistę Fischl. Dway zaś ostatni adjunkci będą poźniey mianowanemi.

Z Peterzburga d. 1. Grudnia.

Jeneralny zawiadowca prowiantami, Xżę Szachowski, został na prożbę z pozwoleniem noszenia munduru i dotychczasową pensyą od obowiązkow służby uwolniony, a na iego mieysce mianowany iest Jeneralnym zawiadowcą prowiantow aktualny Radca stanu Mertwoi.

Xżę Ernest Wirtemberski został w regimencie gwardyi konney iako kornet umieszczony.

D. 27 Listopada odprawił się tu uroczysty pogrzeb zmarłey w naszem mieście wdowy ostatniego Gruzynii Cara. Po śmierci swoiego małżonka mieszkała czas niciaki w Gruzynii, a od roku w naszey stolicy. Od dworu była zawsze poważana i brała znaczną pensyą. Przy pochowaniu iey zwłokow assystowały regimenta gwardyi pod dowodztwem Wielkiego Xcia Konstantego, a Nayiaśnieyszy Imperator iechał konno przy trumnie od domu iey mieszkania aż do Anizkowskiego mostu.

Nadworny Radca Adellung, nauczyciel Cesarzowiczow Jchmość, Wielkich Xiążąt Mikołaia i Michała, otrzymał zlecenie od Nayiaśnieyszey Imperatorowey matki, aby rzeczonych Cesarzowiczow uczył Greckiego ię-

zyka, ponieważ, podług wyrazow Nayiaśnieyszey Imperatorowey Jmci, ięzyk ten iako źrodło kunsztow i umieiętności ma wielki w teraźnieyszych czasach szacunek.

Przybył tu Xżę Kurakin, brat Rossyyskiego ambassadora w Wiedniu. Domyślaią się, że wniydzie do ministerium.

Przeznaczone od Cesarza Napoleona dla Imperatora Alexandra podarunki, iuż tu przybyły.

Wyznaczona została kommissya skarbowa, która składa się z Podskarbiego państwa Gołubzow, Ministra apanażow Guriew i kilku innych osob. Wakuiący urząd ministra skarbowego po śmierci Hrabiego Wassliew ieszcze nie iest osadzony.

Osadowe towary coraz bardziey podnoszą się w cenie.

Powietrze mamy nadzwyczay łagodne; dotąd nie ma ieszcze lodu na Newie.

Hrabia Grygoriewicz Orłow Tszesmeński, który w czasie pierwszey Tureckiey woyny pod panowaniem Katarzyny II. Turecką flotę przy Tszesme spalił, a teraz dowodził w piątym dystrykcie kraiową milicyą, otrzymał od Nayiaśnieyszego Imperatora Jmci pismo, w którym nietylko pochwalił iego patryotyzm i usiłowania w utworzeniu milicyi, ale nawet na iego zalecenie wynadgrodził będących pod iego dowodztwem officerow medalami złotemi.

Ukaz Imperatorski zawiera co następuie:

"W 18 artykule ukazu naszego pod d. 1 Stycznia r. b. oświadczyliśmy, iż dotychczasowe podanie kapitałow nie odpowiada korzyściom i swobodom, które stanowi kupieckiemu nadaliśmy, nakazuiemy zatem, aby od dnia dzisieyszego kapitały podane były w następuiącym sposobie:

1. Kupcy pierwszey giełdy okazać powinni 50,000 rubli kapitału.

2. Kupcy drugiey giełdy przeszło 20,000 rubli.

3. Kupcy trzeciey giełdy przeszło 8000 rubli.

4. Niniejszy pomiar kapitału oznaczamy dla wszystkich kupcow, którzy stosownie do zasad naszego ukazu chcą się wpisać do którey-kolwiek z giełdow, nie wyymuiąc nawet żydow, którym dozwolony iest handel i osiedlanie w guberniach. Ciż zamiast podwoynych podatkow nie zapłacą tym sposobem tylko poiedyncze iak inni kupcy. Senat nie zaniedba przywieść to wszystko do skutku.,,

Z Kopenhagi d. 19. Grudnia.

Sprawuiący nasze interessa w Londynie, P. Rist, powrocił tu w ostatni wtorek.

Słychać, iż woyska Duńskie nosić będą zamiast okrągłych kapeluszow kaszkiety.

Na wyspie Hween miała po odciągnieniu Anglikow wybuchnąć zaraźliwa choroba.

Mowią, iż batteriom i korsarzom naszem doniesiono przez znaki o Angielskim okręcie, wiozącym Lorda Gower z Petersburga do Londynu, który otrzymał pozwolenie wolney przez Sund przeprawy.

Podług prywatnych doniesień seym Szwedzki ma iuż bydź zwołany.

P. Didelot, poseł Francuzki przy dworze Duńskim, przyiechał tu z Kiel.

Z Gdańska d. 11 Grudnia.

Granice miasta naszego oznaczone nakoniec zostały przez zawarty w Elblągu traktat d. 6 t. m. między Królem Jmci Pruskim i miastem naszem za pośrednictwem Marszałka Soult. Pełnomocnicy nasi chwaląc rzeczonego Marszałka, oddaią tylko sprawiedliwości iego szlachetnym uczuciom. Granice zakreślone są zupełnie z korzyścią miasta i daleko są większe niżeli były w Tylżyckim traktacie umo-

wione. Boże day, aby ten traktat na tyle lat zapewnił szczęście Gdańska, iak zawarty niegdyś także w Elblągu z Królem Polskim Janem Kazimierzem, który trwał 350 lat nieprzerwanie! Woyska Francuzkie ſtąd będą w należących do naszego miaſta okolicach, rownie iak na wyspie Nogat, iednak w nie wielkiey liczbie.

Z Lizbony d. 1 *Grudnia.*

Od kilku tygodni zostawaliśmy w uſtawiczney niespokoyności. Któraz przeważy ſtrona, pytano ſię, Angielska lub ſtałego lądu? Od 10 iednak dni sądził każdy, iż rzecz zakończona. Xżę Regent oświadczył publicznie, iż pozoſtanie w Europie i spuści ſię na wspaniałość Cesarza Francuzow; wykonano wyrok przeciw Anglikom, którzy nawzaiem nasze porty zamknęli. Gdy widziano, że zbliżaią ſię spiesznym marszem wszyſtkie nasze woyska nad brzegi morza, gdy w prowadzono 7000 wyboru woyska do twierdzy Peniche, małego naszego Gibraltaru, gdy czyniono z naywiększym pośpiechem uzbroienia na morzu, miniſtrowie naſi i ich ſtronnicy głoſili, iż wszyſtkie te środki służyć maią do zasłonienia nas przeciw napaści Anglikow.

Poseł nasz Hrabia Lima udał ſię napowrot do Paryża z zapewnieniem, że dwor nasz nie odiedzie iuż do Brazylii. Lecz nagle wszyſtkiego odmieniła ſię poſtać. D. 25 z rana widziano wſiadaiącego na okręty Xcia Regenta i cały dwor. W teyże chwili officerowie morscy i lądowi, uczniowie szkoły woyskowey i inne osoby odebrały rozkaz udania ſię na flotę, króra zaraz oddaliła ſię z Tagu. Nie pozoſtała ſię ani iedna osoba z domu Braganckiego w Lizbonie. Podług wszelkiego podobieńſtwa Xżę Regent nie wiedział sam co miał czynie: przeſtraszono go; lecz gdyby mu dali byli cokolwiek czasu do namysłu, byłby zapewne ieszcze raz odmienił swoy zamiar. Przed wyiazdem wydał Xżę Regent dwie odezwy do ludu; w pierwszey mowi, iż aż do powszechnego pokoiu oddala ſię do swych poſiadłości zamorskich, i nakazuie swoim poddanym, aby woyskom Francuzkim żadnego nie dawali odporu i ſpokoynie ſię zachowali. Przez drugą poſtanowił tymczasowy rząd, któremu aż do przybycia Francuzow zlecił przeſtrzegać publiczney spokoyności.

Mowią, iż woyska nasze uſtąpiły z twierdzy Peniche, którą Anglicy, wraz z wyspami Berlings (w pobliskości tey twierdzy leżącemi) opanowali.

Jenerał Junot wyraził w odezwie swoiey do Portugalskiego ludu w treści:

" Gdy Portugalia wydała woynę Anglikom, ustaią zatem wszelkie nieprzyiacielskie kroki z ſtrony Francyi przeciw Portugalii. Woyska Francuzkie wchodzą więc do tego królestwa iako przyiaciele i iego obrońcy. Jenerał naczelny spodziewa ſię, że mieszkańcy Portugalii przyymą Francuzkich żołnierzy iako przyiacioł i sprzymierzyńcow, i doſtarczać im będą żywności przez założenie magazynow, i ſtarać ſię będą zachować iak nayzupełnieyszą zgodę pomiędzy obiema ludami. „ Na końcu przyrzeka ten jenerał utrzymywać nayściśleyszą karność, i oſtrzega wszyſtkich, aby ſię chronili dopuszczać zdrożności przeciw woyskom Francuzkim, ieżeli nie chcą na ſiebie ściągnąć nie miłych skutkow.

Z Paryża d. 19 *Grudnia.*

Pani Schelling, która z chwałą służyła iako podporucznik w 2gim Belgickim batalionie i kilka ran odniosła, powrociła od woyska do Lud i w nadgrodę usług swoich otrzymała od

J. C. K. Mci 667 frankow pensyi,

D. 9 t. m. przybył przed Hawr Amerykański okręt z osadowemi towarami. Prefekt morski posłał natychmiast do niego officera z tłómaczem. Officer uczynił iego kapitanowi następuiące pytanie: "Nie zawinąłżeś WPan od swego odpłynienia z Ameryki do Anglii?„ Byłem gwałtem, rzecze ostatni, przez Angielską fregatę do Plimutu zaprowadzony. Na tę przeciwną wyrokowi względem zamknięcia lądu odpowiedź zabronione zostało okrętewi wniyście do portu i był do oddąlenia się wezwany.

Z Bajony piszą, iż Hiszpan, nazwiskiem Porvillo, wynalazł sposob robienia cukru z winnych iagod, i że z 75 funtow jagod otrzymał 11 funtow surowego cukru.

Monitor wyraża, że klassą historyi i dawney litteratury instytutu narodowego, Podprefekta Kelly, autora podroży do Krymu; P. Millevaut, tłomacza Tybula; Portugalczyka Correa de Serra, autora wielu pism o rolnictwie i ministra sekretarza stanu królestwa Westfalskiego, Jana Müllera, mianowała swoiemi zagranicznemi członkami.

Spodziewano się (wyraża gazeta Francuzką) że Xżę Regent Portugalski uzna nakoniec własny swoy interes i przyłączy się do wielkiey ligi Europeyskiey. Lecz wszystkie iego obroty były tylko podstępem, dla uzyskania czasu. I iakże użył tego czasu? Opuścił tron, który mogł był uratować. Skutkiem iego obrotow iest, iż pozyskał aż do nowych zdarzeń urząd Wicekróla czyli rządcy Angielskiey osady. Postępek iego okazał iak potrzebną była wyprawa do Portugalii. Postępek zaś Anglikow przekona go wkróce o ich wdzięczności za tak wielkie do nich przywiązanie. — Podobneż uwagi czyni dziennik Argus.

Drugi korpus woyska Portugalskiego, który ieszcze stał w Bajonie, udaie się w drogę. Pierwsza dywizya postąpiła do Vittoria w Hiszpanii, a Jenerał Dupont, który dowodzi tym korpusem, wyruszy d. 29 t. m. z Bajony.

Pani Stael udała się przez Berno i Zurych do Wiednia.

Sławny wędrownik Humboldt przyiechał do Paryża, i zatrudnia się wydaniem opisu swey podroży.

Podług doniesień z Londynu oczekiwano tam co chwila uwolnienia z pod sekwestru Portugalskiey własności,

Korpusy wielkiego woyska maią teraz następuiące stanowiska: Pierwszy korpus, pod rozkazami Xcia Ponteecorvo, stoi częścią w Lubecesi w kraiu Meklenburskim, częścią w Altmark i Mitelmark. Rzeczony Xżę otrzymał obszerne dowodztwo: iest rządcą anzeatyckich miast i dowodzcą obserwacyynego korpusu nad granicą Holsztyńską, do którego należą także, iak wiadomo, stoiące w Hamburgu Hiszpańskie woyska, iako też stoiące w Hanowerze i w Brandeburgii do iego dywizyi należące regimenta. Trzeci korpus, pod rozkazami Marszałka Davoust, stoi w xięstwie Warszawskim. Jedna iego dywizya (Jenerała Friant) stoi wraz z Polskim i Sąskim woyskiem załogą w Warszawie i w fortyfikacyach Pragi; inne iego dywizye rozłożone są po kraiu. Czwarty korpus, pod rozkazami Marszałka Soult, miał dotąd stanowisko między Wisłą i Passargą; teraz udała się iedna iego dywizya pod dowodztwem Jenerała Legrand nad Odrę i stać będzie tymczasowo w Pomeranii Pruskiey. Czyli zaś inne dywizye udadzą się w też okolice i nastąpi zupełne opuszczenie Prus zachodnich, ieszcze nie wiadomo. Piąty korpus pod rozkazami Marszałka Masseny,

którym dowodzi tymczasowo Jenerał Suchet, stoi od kilku miesięcy w niższym Szląsku i spodziewa się rozkazu wyruszenia do Włoch. Tamże stoi szósty korpus Marszałka Ney., który równie jak Massena znayduie się w Paryżu. Nad obiema temi korpusami dopoki w Szląsku stoią ma naywyższe dowodztwo Marszałek Mortier. Siodmy korpus, którym Marszałek Augereau dowodził, został iak wiadomo, po bitwie pod Eylau do innych korpusow wcielony. Osmy korpus, nad którym przed Tylżyckim pokoiem miał Marszałek Mortier dowodztwo, iest także rozwiązany. Większa liczba składaiących go regimentow, powracaią do Francyi. Dziewiąty korpus, który pod teraźnieyszym Królem Westfalskim w Szląsku działał, a po iego wyieździe Marszałkowi Mortier pod dowodztwo oddany został, iest take rozwiązany. Bawarskie i Wirtemberskie woyska, które go po większey części składały, powracaią do południowych Niemiec, a będąca przy nim jazda Francuzka odebrała inne przeznaczenie. Dziesiąty korpus, nad którym Marszałek Lannes, który dawno do Paryża powrocił, miał dowodztwo, iest podzielony. Jedna iego dywizya (granadyerowie Jenerała Oudinota) stoi załogą w Gdańsku; inne należące do niego dywizye stoią w Pomeranii i w Marchii Brandeburskiey. — Obserwacyyny korpus Marszałka Brune, nad którym od powrotu tego Marszałka do Paryża, ma Jenerał Molitor dowodztwo, trzyma Pomeranią Szwedzką i wyspę Rügen osadzone; iedna iego dywizya (Jenerała Boudeta) dołączona została do korpusu Xcia Pontecorvo, ponieważ będące przy tym korpusie woyska ligi powracaią do swych kraiow. — Korpus Hiszpańskiego woyska pod dowodztwem Margrabi Romana stoi w Hamburgu i w kraiu Hanowerskim. Włoski korpus woyska udał się do południowych Niemiec. Cała gwardya Cesarska powrociła do Paryża; ieden tylko ostatni iey oddział znayduie się ieszcze w drodze. — Regimenta jazdy, które nie należały do powyższych korpusow, stoią ieszcze w Xięstwie Warszawskim i w prowincyach Pruskich; część ich ma na zimowe leże udać się do Hanoweru. — Bywszy drugi korpus wielkiego woyska, pod rozkazami Jenerała Marmont stoi z wielu innemi woyskami w Dalmacyi. Jenerał Lauriston dowodzi zaś oddzielnym korpusem w Albanii.

Z Kassel d. 20. Grudnia.

Król Jmc zważywszy, iż urząd koniuszego u dworow Niemieckich rożni się wcale od koniuszego przy dworze Francuzkim i Westfalskim, postanowił pod d. 15 t. m. iż iego koniuszy nosić będzie odtąd tytuł honorowego koniuszego.

D. 18 odwiedzili Królestwo Jchmość muzeum i dom wzorow. Naturalna ciekawość każdego poznać swoiego Monarchę i nie widziana tu dotąd wykwintność Królewskich powozow, ściągnęły wszystkich z okolicy mieszkańcow do okień i do mieysc, gdzie tylko Królestwo przeieżdzali lub wysiadali.

J. K. Mość nakazał utworzyć szwadron boczney gwardyi, który składać się ma z młodzieży dobrego urodzenia w królestwie, maiących nienaganne obyczaie i naymniey 300 fr. rocznego dochodu. Mniemaią, iż ludzie będący iuż w woyskowey służbie, byleby powyższe posiadali przymioty będą w tey gwardyi umieszczeni.

Ogłoszona tu następuiąca odezwa została:

"Hieronim Napoleon, z Bożey łaski i przez konstytucyą Król Westfalski. — Pozdrowienie dobrym i wiernym naszym poddanym królestwa Westfalskiego. — Mieszkańcy Westfalii! Opatrzność Boska przeznaczyła tę chwi-

lę do połączenia rozrzuconych waszych prowincyy i sąsiedzkich okolic pod iednę zasady rządu. —— Osiadłem na tronie, wystawionym przez zwycięztwa, wsparty zgodę Europeyskich mocarstw, i zasadzonym na świętym tytule waszego interessu. Nadto długo wasze dziedziny były przez pretensye familii lub intrygi gabinetu uciskane. Wszystkie nieszczęścia woyny na was spadły, i wy iedni byliście od dobrodzieystw pokoiu wyłączeni. Niektóre tylko wasze miasta miały zaszczyt bydź mieyscem układow, w których iednak o losie waszych mieszkańcow zapomniano. Jakże rożne są wypadki woien, które przedsięwzięte były przeciw naczelnikowi moiego wysokiego domu. Dla dobra ludow zwyciężał tylko Napoleon. Każdy pokoy który zawarł, był krokiem daley posuniony do celu, który wielki iego geniusz dla dobra ludow sobie założył, to iest nadać im zarazem polityczny byt, przez mądre ustawy ugruntowany, zapewnić dla każdego oyczyznę i nie zostawiać go w pożałowania godney nicości, w którey nie mógł się bronić w woynie, ani kosztować słodyczy pokoiu. Mieszkańcy Westfalii! takie były wypadki zwycięztwa pod Marengo, Austerlitz i Jena. Wypadki pamiętnego pokoiu Tylżyckiego były dla was. Przezeń odzyskaliście naywiększe dobro, własną oyczyznę. Niechay zniknie z waszych myśli pamięć owego podzielonego panowania, ostatkow lennego prawa, na mocy którego prawie każde miasto miało innego pana. Owe podzielone interessa iednym tylko teraz interessem bydź powinny. Ustawa iest teraz waszem panem; monarcha iest teraz wszystkich was iedynym opiekunem: wszystkie inne zwierzchności na przyszłość znikaią. Mieszkańcy Westfalii! Macie konstytucyą stosowną do waszych obyczaiów i waszych interessow. Jest ona owocem rozmysłu wielkiego męża i doświadczeniem wielkiego narodu. Zasady iey przystosowane są do teraźnieyszego kształtu Europy, i zawiera w sobie widoki ulepszeń, które obficie wynadgrodzą ofiary, które nie ieden z was przymuszony może będzie poświęcić nowemu porządkowi rzeczy. Wszyscy więc musicie iey podlegać, ponieważ zapewnia wasze wolności i szczęście. Wstępuiąc na tron obowiązuię się uczynić was szczęśliwemi i wiernie dopełnię tego przyrzeczenia. Rowność wyznania ma bydź wprowadzona, a własność maiątku zapewniona i zabezpieczona. Między mną i moim ludem ma bydź na wzaiemnem obowiązku i interessie zaprowadzone bezpieczeństwo, którego nic wzruszyć nie potrafi. Mieszkańcy Westfalii! Monarcha wasz polega na przyszłość na waszey wierności i niewzruszoney przychylności. Działo się w Królewskim naszem pałacu w Kassel d. 15 Grudnia 1807 w pierwszym roku naszego panowania.

Pod. *Hieronim Napoleon.*

Dokończenie przerwaney w przeszłey gazecie konstytucyi dla królestwa Westfalskiego.

Tytuł siodmy.

Art. d. 29 Stany państwa składać się maią z 100 członkow, które kolegia departamentowe wybieraią w następuiącym sposobie: z klassy właścicielow ziemi obieraią 70, z pomiędzy kupcow i fabrykantow 15, a zpomiędzy uczonych i innych w kraiu obywateli 15. Członk. stanow nie maią żadney płacy.

Art. 30 Co 3 lata będą w trzeciey części odmienianemi; wychodzące członki mogą iednak bydź zaraz znowu obranemi.

Art: 31 Prezydenta ſtanow Król mianuie.

Art. 32 Stany zgromadzaią się na wezwanie Królewskie. Przez Króla tylko mogą bydź zwołane, odroczone i rozwiązane.

Art. 33 Stany naradzaią się nad podanemi im z rozkazu Króla od rady ſtanu proiektami do uſtaw, tak w materyi podatkow, iako też względem maiących się w cywilnym prawodawſtwie i syſtemacie monet, poczynić odmian. Stany naradzaią się nad proiektami do uſtaw skrytemi kryskami i ſtanowią większością głosow.

Tytuł osmy.

Art. 34. Cały kray podzielony bydź ma na departamenta, te na dyſtrykty, te zaś na kantony, a te na municypalności. Liczba departamentow nie ma bydź mnieysza od 8. a większa od 12 Liczba dyſtryktow w departamencie nie mnieysza od 3 a nie większa od 5.

Tytuł dziewiąty.

Art. 35. Departamenta rządzone bydź maią przez prefekta. W każdym departamencie będzie do spornych spraw rada prefektury i rada jeneralna.

Art. 36 Dyſtrykty rządzone bydź maią przez podprefekta. W każdym dyſtrykcie czyli podprefekturze będzie dyſtryktowa rada.

Art. 37. Każda municypalność rządzona bydź ma przez przezydenta i będzie w niey municypalna rada.

Art. 38. Członki jeneralney departamentowey, dyſtryktowey i municypalney rady odmieniane bydź maią przez połowę co dwa lata.

Tytuł Dziewiąty.

Art. 39. W każdym departamencie ma bydź utworzone kolegium departamentowe.

Art. 40. Liczba członkow kolegium departamentowego ma bydź w pomiar ludności departamentu oznaczona, tak iż na tysiąc ludzi przypada ieden członek; liczba iednak członkow nie ma bydź mnieysza od 200.

Art. 41. Członki kolegium departamentowego maią bydź przez Króla mianowane i w naſtępuiącym sposobie obierane: Cztery szoſtych części z pomiędzy opłacaiących naywiększe podatki w departamencie, iedną szoſtą część z pomiędzy naybogatszych kupcow i fabrykantow, i iedną szoſtą z pomiędzy uczonych, rękodzielnikow i obywateli, ktorzy naylepiey zasłużyli się kraiowi.

Art. 42. Nikt do kolegium departamentowego nie może bydź obranym, ieżeli nie ma 21 lat skończonych.

Art. 43. Urzędy członkow kolegium departamentowego są dożywotnie; żaden nie może bydź tylko za wyrokiem sądu oddalony.

Art. 44. Kolegia departamentowe odbieraią członki ſtanow, i podaią Królowi kandydatow na sędziow pokoiu, na radcow departamentowych, dyſtryktowych i municypalnych. Na każdy zaś urząd podać maią podwoyną liczbę kandydatow.

Tytuł iedenaſty.

Art. 45 Kodex Napoleona ma bydź od 1 Stycznia 1808 Xięgą uſtaw cywilnych dla króleſtwa Weſtfalskiego.

Art. 46 Poſtępowania sądowe maią bydź publiczne, a w przypadkach kryminalnych ma bydź złożony sąd z przysięgłych. Nowy sposob kryminalnego sądownictwa ma bydź naypóźniey od 1go Lipca roku 1808 zaprowadzony.

Art. 47 W każdym kantonie ma bydź sędzia pokoiu, w każdym dyſtrykcie sąd cywilny pierwszey inſtancyi, w każdem departamencie sąd kryminalny, a dla całego króleſtwa ieden sąd appelacyyny.

Art. 48 Sędziowie pokoiu zostawać maią 4 lata na urzędach i mogą znowu bydź obranemi, ieżeli od kolegiow departamentowych będą na kandydatow podanemi.

Art. 49 Władza sądowa iest nie podległa.

Art. 50 Sędziowie będą przez Króla mianowanemi. Mianowanie na całe życie nastąpi dopiero w ten czas, gdy przez pięcioletnie sprawowanie urzędu okażą się tego godnemi.

Art. 51 Sąd appelacyyny może tak na doniesienie Prokuratora Królewskiego, iako też iego prezydenta żądać od Króla oddalenia sędziego, który zkaził obowiązki swoiego powołania. W tym iednym przypadku może Król oddalić sędziego od urzędu.

Art. 52 Wyroki sądow i trybunałow wydawane będą w imieniu Króla. On ieden może darować lub zmnieyszyć karę.

Tytuł dwunasty.

Art. 53 Popis woyskowy (konskrypcya) ma bydź kardynalnem prawem królestwa Westfalskiego. Werbunki za pieniądze nie będą miały mieysca.

Tytuł trzynasty.

Art. 54 Ninieysza konstytucya ma bydź przez Królewskie uchwały przez radę stanu rozważone, dopełniona.

Art. 55 Ustawy i rozporządzenia rządu maią bydź w dzienniku ustaw ogłaszane, i dla obowięzywania nie potrzebuią inney formalności w ogłaszaniu.

Działo się w pałacu naszym w Fontainebleau d. 15 Listopada 1807.

Napoleon.

Z rozkazu Cesarza.

H. B. Maret, minister Sekretarz stanu.

Z Londynu d. 4 Grudnia.

Podług doniesień Admirała Parwis znaydowała się Hiszpańska flota, w liczbie 11 liniowych okrętow w Kadyx w gotowości do wyyścia pod żagle.

Z Portsmutu wyydzie w krotce wielka wyprawa pod żagle; znayduie się tam bowiem przeszło 170 przewozowych statkow zgromadzonych.

Podług ostatnich doniesień z Lizbony panował tam nie dostatek żywności.

Znaczna część legii Hanowerskiey uda się, iak mowią do Brazylii.

Z Utrecktu d. 19 Grudnia.

Dzisieysza gazeta dworska donosi o wielu mianowanych na urzędy osobach, pomiędzy któremi iest także Szambelan Palkawet radcą stanu mianowany.

Mianowani do zagranicznych dworow posłowie wyiechali iuż na mieysca swoiego przeznaczenia lub wyieżdzaią.

O wyiezdzie Królewskim nie ma ieszcze pewney wiadomości, iednak zdaie się bydź bliskim. Domyślaią się, iż w czasie niebytności J. K. Mci tu sama administracya zawiadywać będzie sprawami rządu, iak pod czas letniey iego niebytności.

Z Szwaycaryi d. 12 Grudnia.

Rząd Lucernski obraził dwor Rzymski, zabieraiąc na skarb wszystkie dobra, które do kościelnych zgromadzeń należały. Nuncyusz Papiezki protestował się przeciw temu samowolnemu zagarnieniu i doniosł o tem stolicy Swiętey. Oyciec S. pogroził rządowi klątwą, lecz prezydent rządu Crauer odpowiedział, iż pomimo uszanowania dla kościoła wcale się klątwy nie obawia.

DODATEK

DO № 3.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 10. Stycznia 1808.

Z Wenecyi d. 17. Grudnia.

D. 7 t. m. w wieczor podpisał Cesarz i Król Napoleon wyrok, który na zawsze będzie pamiętnym Wenecyanom, i okazuie nie spracowaną czynność tego Monarchy. Składa się zaś z 12 rozdziałow, lecz to tylko z niego przywiedziemy co może zagraniczną publiczność interess wac. Pierwszy rozdział nadaie obszernieysze granice departamentowi morza Adryatckiego, przyłącza do niego Aquileią i inne mieysca. Na mocy drugiego będzie w Wenecyi rada zdrowia utworzona, którey naczelnikiem iest podesta Wenecki. Na mocy trzeciego postanowiony będzie doświadczony indzynier Francuzki, który trudnic się będzie pociągnieniem daley tamy ku wyspie Chiozza, na co wyznaczone iest corocznie 100,000 liw. Weneckich (liw. Wenecki wynosi 24 gr. pol.) Nadto kanał Malamacco wykopany będzie o 25 stop głębiey, ażeby tam liniiowe okręty o 74 działach wchodzic i wychodzic mogły. Na to wyznaczonych iest pod dozorem municypalności Weneckiey 600,000 liw. Na mocy czwartego rozdziału szpitale sierot i ubogich będą na przyszłość przez administracyą ludzi litościwych pod dozorem ministra wewnętrznego zarządzane, i wyznaczone iest dla nich corocznie z kassy municypalności 800,000 liw. Oprocz tego i innych składek pobierac ieszcze będą corocznie na obrzędy religiyne 200,000 liw. Na mocy piątego wyspa S. Chrystofa przeznaczona iest na powszechny cmentarz dla miasta Wenecyi. (Dotąd chowano umarłych w kościołach.) Na urządzenie iego wyznaczonych iest 100,000 liw. W przeciągu 3 lat miasto Wenecya powinno bydź podług przyiętego planu co wieczor oświecane. Na wyspie S. Antoniego założone będą publiczne przechadzki i ogrody na co wyznaczonych iest 400,000 liw. W przyszłym roku ma także bydź przechadzka na Giudecca zrobiona. Siodmy rozdział oznacza dochody miasta Wenecyi i przeznaczył między innemi 4000 gmachow na własność miastu, które dotąd do rządu należały. Osmy rozdział stanowi, iż kupcy Wenecyi złożą w przeciągu 6 lat 6 millionow liw. za to dostaną pożyczaiący dobra narodowe według własnego wyboru. Summa ta przeznaczona iest na rożne wydadki, które nowe reformy potrzebowac będą. Przez dziewiąty rozdział wyspa S. Jerzego ogłoszona d. 15 Kwietnia 1806 wolnym portem, iest nie tylko potwierdzona, ale nawet nowe otrzymała wolności. Okrętom wolno

tam zawiieć, odpływać i bez opłaty żadnego cła, czyli sprzedadzą lub nie swoie towary. Każdemu Weneckiemu kupcowi wolno mieć skład towarow na tey wyspie. Na mocy dziesiątego rozdziału długi mennicy i banku są zaręczone i na Monte Napoleone zabezpieczone. Rozdział 11 stanowi opłaty od wprowadzanego do Wenecyi szkła, cukru, mydła &c. Na mocy rozdziału dwunastego bieg rzek Brenty i Bauhiglione ma bydź naprawiony. Oto są owoce dziesięciodniowego bawienia Nayiaśnieyszego Cesarza Napoleona w Wenecyi.

Z Brandeburgii d. 14 *Grudnia.*

Francuzkie woyska osadzaią brzegi Baltyckiego morza wdłuż granic Pruskich, a Król Pruski przenosi się z Memlu do Elblaga. — W dziełach Fryderyka wielkiego znayduie się następuiące przepowiedzenie, ktore spełniło się nieszczęściem dla Pruss. — Prussy poty będą wielkiemi i potężnemi, poki szanować będą wolność myślenia, zasługi i talenta, poki ich woiownicy nie tylko wpokoiu, ale i woynie nad wszystko cenić będą honor, poki ich ministrowie będą wierni i światli, poki ich poddani będą rowpie patryotyczni, iak śmiali, i Król ich poważać tylko będzie wielkość, szlachetność i rzetelność. Póty tylko Prussy będą kwitnęły. Lecz iak skoro ministrowie zaczną bydź oboiętnemi względem swego Króla i oyczyzny, iak skoro officerowie okażą się więcey gadatliwemi, niżeli woiownikami, iak skoro w śliżnie się w gabinet niedeterminacya i boiaźń, iak tylko iego polityka będzie dwoy tłomaczną i obrzydłą, na ow czas biada moim następcom, biada moim wiernym Prussakom, biada moiey oyczyznie! Chwała, wielkość i okazałość Pruss, prędzey zniknie, niżeli powstała.

Z Frankfortu d. 21 *Grudnia.*

P. Müller, minister sekretarz stanu królestwa Westfalskiego przeiechał d. 18 t. m. przez nasze miasto z Paryża do Kassel.

Rozchodzi się pogłoska, że Xżę Isenburski zamieni swoy kray bardzo użytecznie na kray inny.

Załoga Francuzka z Braunan udaie się do Włoch. P. Hänlein, minister Pruski przy Xciu Prymasie i wielkim Xciu Wirzburskim, przybył d. 15 t. m. do Anspachu i nie bawnie uda się na mieysce swoiego przeznaczenia.

DONIESIENIA.

Magistrat miast C. K. Stołecznego Krakowa do publiczney wiadomości podaie, iż licytacya Win starych Węgierskich po zmarłym P. Jozefie Bartsch pozostałych i urzędownie otaxowanych na żądanie właścicieli tych Win PP. Sukcessorow wspomnionego P. Jozefa Bartsch poczynaiąc dnia 17 miesiąca Lutego r. b. 1808 o godzinie 10tey rano, a po południu o 3ciey w kamienicy pod Nrem 15 w Rynku stoiącey za gotowe pieniądze kontynuować się będzie.

Gollmayer.
Krzyżanowski.
Łodziński.

Z Rady Magistratu Miasta C. K. Stołecznego Krakowa.
Dnia 8 *Stycznia* 1808 *roku.*
Kowalski.

W Wolbromskich mieyskich pastwiskach odkryty iest Torf, który na trzy lata naywięcey ofiarującemu w arendę wypuszczony będzie. Życzący sobie więc dzierżawy tegoż torfu d. 10 Lutego 1808 w Wolbromie przy licytacyi znaydować maią.
W Krakowie d. 20 Grudnia 1807.

Dla osadzenia wakuiącego przy Magistracie Oświecimskim mieysca Burmistrza z pensyą roczną 450 zł. ryń. wypisuie się konkurs na dzień ostatniego Stycznia r. p. z tym dokładem, iż kompetenci prożby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone do Urzędu Cyrkularnego Myślenickiego podawać maią.
W Krakowie dnia 31. Grudnia 1807.

Dla osadzenia wakuiącego przy Magistracie Samborskim 2go Assessora z pensyą roczną 250 zł. ryń. wypisuie się konkurs na dzień ostatniego Lutego 1808 z tym dokładem, iż kompetenci prożby swe dekretami i zaświadczeniem moralności opatrzone do Urzędu Cyrkularnego Samborskiego podawać maią. W Krakowie d. 25 Grudnia 1807.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość nadwornym Dekretem d. 4 Listopada r. b. Nru 4605 Jmci Panu Thadeuszowi Hruzikowi oboyga Praw Doktorowi, po wprzód na dniu 26 Września r. p. przed Wysokim C. K. Zachodniey Galicyi Appellacyinym Tribunale odprawionym Examinie, statum advocandi w królestwie Galicyi Zachodniey a mianowicie przy wysokich Ces. Król. Sądach Szlacheckich Krakowskich udzielić raczył; do czego stosownie tenże J. Pan Thadeusz Hruzik na dniu 21szym Miesiąca Listopada zwyczayną iako Adwokat kraiowy Galicyi Zachodniey przysięgą w Wysokim Ces. Król. Appellacyinym Tribunale in pleno Consilio wykonał.

Wyszła z pod prassy *Słownika Polskiego* pierwsza część tomu pierwszego, prenumeranci raczą kazać exemplarze odbierać u niżey podpisanego, co dzień, (Święta wyiąwszy) między godzinę 11tą a 1szą. Ostrzega się zaś, że exemplarze nie będą wydawane, tylko za okazaniem biletu prenumeraty iuż złożoney, lub też za złożeniem prenumeraty dziesięciu czer. zł. w złocie. Cena ta stosownie do wielkości dzieła całego bardzo mierna, zostanie ieszcze aż do wyyścia drugiey części pierwszego tomu w przyszłey jesieni; zaczem w miarę domnażaiących się coraz to bardziey kosztow podwyższoną będzie. Dan w Warszawie d. 20go Grudnia 1807 roku.
Samuel Bogumił Linde, Dr. Fil. Członek izby Edukacyi Publ. Rektor Liceum Warsz. członek Towarzystwa Przyiacioł Nauk.

Magistrat C. K. Stołecznego Krakowa do Licytacyi dworkow po niegdy Jakubie Zyczyńskim pozostałych na Kazimierzu pod Nrm. 109 i 110 stoiących tu w Ratuszu dnia 25 Lutego 1808 o godzinie 9 z rana odbywać się maiącey na żądanie prawem przekonywaiącego Pana Stanisława Milewskiego i kuratora Massy Zyczyńskich Doktora Prawa Pana Litwińskiego następuiące warunki dodatkowo ogłasza, to iest: że dworki takowe iako już do miasta żydowskiego dołączone nawet Żydom zakupić wolno iest, tudzież, że trzecia część summy z przyszłey licytacyi wyniknąć maiącey za okazaniem bezpieczeństwa z prowizyą po 5 od 100 opłacać się mianey i oddaniem kapitału za poprzedzaiącym trzech miesięcznym wypowiedzeniem przy przyszłym kupicielu pozostanie się. — Maiący przeto chęć kupienia tych dworkow do warunkow w przeszłym ogłoszeniu i teraźnieyszym stosować się maią.

Gottmayer.
Krzyżanowski.
de Nikoledon.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Dnia 27 Listopada 1807 roku.
Kowalski.

Czyni się wiadomo, iż w C. K. Myślenickim Cyrkule znayduie się złożony zegarek kieszonkowy; właściciel ma się przeto w sposobie przyzwoitym zgłosić. W Krakowie d. 17 Grudnia 1807.

Przez Juryzdykcyą Dominikalną Miechowską, publiczność uwiadomia się, iż Licytacya domu Dominika i Katarzyny Wrzeszczowiczow własnego, w Miechowie pod Nrem. 100 stoiącego do 500 zł. ryń. sądownie oszacowanego na instancyą JP. Alexandra Gołuchowskiego na satysfakcyą 1400 zł. pol. kapitalney summy, wraz zprocentem po 5 od 100, od d. 8 Czerwca 1806, aż do zupełnego zaspokoienia, kosztami prawnemi do 6 zł. ryń 57 kr. i kosztami w drodze exekucyi podiętemi w tuteyszey kancellaryi, przez publiczną sprzedaż d. 19 Stycznia r. b. o godzinie 3 z południa odprawiać się będzie pod nastę[pu]iącemi kondycyami.

1) Iż każdy Licytant, ma 10 część szacunkową, kommissyi przed zaczęciem licytacyi złożyć.

2) Przyszły kupiciel zaraz do rąk prawem przekonywaiącego P. Alexandra Gołuchowskiego summę przyznaną 1400 zł. pol. z prowizyą po 5 od 100, od 8 Junij 1806, i koszta prawne 6 zł. ryń. 57 kr. złoży, reszty zaś kosztow exekucyi po oblikwidowaniu iakie nastąpią zapłaci.

3) Resztuiącą summę z Licytacyi wypadłą w 14 dniach pod ogłoszeniem nowey licytacyi na koszta kupiciela do depozytu tuteyszego złoży.

Wszyscy zatem chęć kupienia maiący, niech się na zwyż wyrażonym mieyscu i czasie znayduią. Wierzyciele zaś osobne hipoteki maiący, przypozywaią się, aby nieczekaiąc osobnych przypozwań, na terminie tym prawa swoie likwidowali, gdyż inaczey z repartycyi Ceny z Licytacyi przypadaiącey, żaden potym wzgląd na ich miany więcey nie będzie.

Z Jurydykcyi Domikalney Miechowa d. 10 Decembra roku 1807.

Karasiewicz Sędzia.

Ces. Król. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey wszystkim, którym na tym zależy, wiadomo czynią: że Maciey Mroczkowski Urząd komornika rezygnował, i że rezygnacya iego przez wysoki Appellacyi Trybunał Galicyi Zachodniey przyięta została. Wszyscy zatym, którzy pretensyą iaką przeciw temu bywszemu komornikowi Urzędu tego tyczącą się, względem tax lub pieniędzy złożonych rozumieią: niechay taką w przeciągu roku iednego u Ces. Król. Sądów Tuteyszych zgłoszą; inaczey bowiem Extabulacya kaucyi iego będzie powołana. W Krakowie d. 10 Grudnia 1807.

Jozef de Nikorowicz.
Sterneck.
Beck.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Galicyi Zachodniey
Mąkolski.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey czynią wiadomo: że Pan Jozef Borzykowski urząd Komornika Cyrkułu Olkuskiego rezygnował. i że rezygnacya iego od Wysokiego C. K. Appellacyi Trybunału przyięta została. Wszyscy zatem o urząd ten Komornika ubiegać się chcący wzywaią się: ażeby prożby swoie porządnie opatrzone aż do dnia 19 Stycznia 1808 roku podali tym pewniey; ile że na poźniey podane żaden wzgląd nie będzie miany. W Krakowie dnia 10 Grudnia 1807.

Jozef de Nikorowicz.
Pohlberg.
Kannamiller.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Gal. Zachod.
Mąkolski.

Dla osadzenia wakuiącego w Zbarażu mieysca Syndyka z pensyą roczną 400 zł. ryń. konkurs na dzień 22 Stycznia r. p. wypisuie się z tym dokładem, iż kompetenci prożby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone do urzędu Cyrkularnego Tarnopolskiego podawać maią. W Krakowie d. 31 Grudnia 1807.